

Suomen potilas- ja asiakasturvallisuusyhdistys SPTY ry

Toimintasuunnitelma 2025

Sisällysluettelo

Yleistä.....	1
Painopisteet ja toimintalinjaukset	2
Koulutus.....	3
Potilas- ja asiakasturvallisuustutkimuksen tukeminen	3
Verkkosivut uudistuivat	4
Viestintä	4
Talous, jäsen- ja varainhankinta.....	5
Yhdistyksen jaokset.....	5
Lääkärijaos	5
Potilas- ja asiakasjaos	5
Potilas- ja asiakasturvallisuuden asiantuntijat -jaos.....	6
Tukiälyjaos.....	6
Turvallinen lääkehoito –jaos	6
Yhteenveto – katse vuoteen 2025	7

Yleistä

Suomen potilas- ja asiakasturvallisuusyhdistys (SPTY) on perustettu vuonna 2010 edistämään potilasturvallisuutta ja sen tutkimusta. Vuonna 2022 yhdistyksen nimeen lisättiin sana asiakas. SPTY:n päämäärä on omalla toiminnallaan varmistaa, että potilaat ja asiakkaat saavat Suomessa turvallista ja laadukasta hoitoa. Yhdistys toimii valtakunnallisesti aktiivisena kehittäjänä, vaikuttajana ja arvostettuna asiantuntijana.

Yhdistys on vuoden 2024 kehittämispäivässään tiivistänyt arvojaan ja päättänyt keskittyä toiminnassaan koulutukseen, vaikuttamiseen, tutkimukseen ja verkostoitumiseen. Nämä raamittavat yhdistyksen toimintaa vuonna 2025.

Arvot:

- avoimuus
- potilas- ja asiakaslähtöisyys
- edelläkävijyys

Missio:

- Olemme mukana varmistamassa, että kaikki saavat Suomessa turvallista ja laadukasta hoitoa, hoivaa sekä palvelua.

Visio:

- Potilas- ja asiakasturvallisuus paranee ja kehitty muuttuvassa maailmassa.

Yhdistys haluaa omalla panoksellaan tukea aktiivisesti sosiaali- ja terveysministeriön asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022–2026 ja kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimenpideohjelman 2022–2026 toimeenpanoa. Yhdistys on mukana nostamassa esiin käytänteitä ja toimintatapoja, joiden avulla alueilla voidaan edistää ja varmistaa potilas- ja asiakasturvallisuutta. SPTY tukee osaltaan hyvinvointialueita potilas- ja asiakasturvallisuustyön edistämiseksi yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa.

Yhdistys on aktiivisena yhteistyökumppanina mukana Pohjanmaan hyvinvointialueen valtakunnallisessa Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen toiminnassa, tutkimus- ja kehittämislinoissa ja sen No Harm -asiantuntijaverkostoissa niin jäsenenä kuin asiantuntijoina.

Sen lisäksi yhdistys haluaa aktiivisesti edistää potilas- ja asiakasturvallisuuteen liittyvän tiedon diginäkyvyyden lisäämistä. Yhdistys haluaa vaikuttaa siihen, että Suomeen saadaan ajantasainen ja aktiivinen valtakunnallinen potilas- ja asiakasturvallisuuden verkkosivusto.

Painopisteet ja toimintalinjaukset

Vuoden 2023 alussa yhdistyksen hallitus piti kehittämispäivän, jossa valittiin yhdistyksen painopisteiksi vuosille 2023–2024:

1. Yhdistyksen ja keskuksen välisen yhteistyön lisääminen ja rajapinnan selkeyttäminen
2. Vaikuttaminen
3. Jäsenistön aktivointi
4. Muiden kuin lääkäreiden erityispätevyysmahdollisuuksien kartoittaminen
5. Sanasto-oppaan ajanmukaistaminen
6. Potilaan ja Asiakkaan osallisuuden lisääminen
7. Tutkimustyön tuen ja edistämisen mahdollisuuksien selvittäminen

Toimintalinjauksina on pidempään ollut:

- edistää potilaiden, asiakkaiden, omaisten ja läheisten osallistumista potilas- ja asiakasturvallisuuden varmistamiseen
- on avoin yhteistyöverkosto sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoille, viranomaisille, alan etujärjestöille sekä potilaita ja asiakkaita edustaville tahoille
- seuraa potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämistä Suomessa ja ulkomailla, tunnistaa sen ensisijaiset kehittämiskohteet ja kiinnittää muiden toimijoiden huomiota näihin
- tukee ja osallistuu tutkimus- ja kehittämistyöhön
- vaikuttaa potilas- ja asiakasturvallisuuden kansallisiin linjauksiin, lainsäädäntöön ja viranomaistoimintaan sekä käy yhteiskunnallista keskustelua
- kehittää potilas- ja asiakasturvallisuutta jaosten toiminnan kautta
- toimii kumppanina potilas- ja asiakasturvallisuuteen tähtävissä kansallisissa ohjelmissa ja hankkeissa

- osallistuu seminaarien ja koulutusten järjestämiseen
- harjoittaa julkaisu- ja tiedotustoimintaa
- tukee potilas- ja asiakasturvallisuuden perus- ja täydennyskoulutusta
- edistää moniammatillista toimintaa
- turvaa jäsen- ja varainhankinnalla toimintaedellytyksensä

Koulutus

Yhdistys tukee ja tuottaa potilas- ja asiakasturvallisuuskoulutusta ja tiedon levittämistä kansalaisille. Yhdistys tukee myös osaltaan potilas- ja asiakasturvallisuuskoulutuksen sisällyttämistä perus-, jatko- ja täydennyskoulutukseen.

Suomen Lääkäriliitolla on erityispätevyysjärjestelmä, joka täydentää erikoislääkärikoulutusta ja tiedekuntien erikoislääkärien lisäkoulutusjärjestelmää. Yhdistyksen vahvalla tuella on Lääkäriliitolle vuonna 2019 esitetty terveydenhuollon laadun ja potilasturvallisuuden erityispätevyuden perustamista, jonka Lääkäriliitto vuonna 2021 hyväksyi. Erityispätevyystoimikunnan työ käynnistyi jo samana vuonna. Siirtymäaikana 29.4.2021 – 29.4.2024 voitiin myöntää pätevyys myös poikkeusmenettelyllä lääkärille, joilla on jo riittävä perehtyneisyys sekä kiistaton osoitus pitkäaikaisesta ja aktiivisesta laatu- ja potilasturvallisuustyöstä. Toimintaa on vuonna 2024 vakiinnutettu. Yhdistys on myös esittänyt tätä mallina, jonka mukaista koulutusta ja pätevöitymistä voitaisiin harkita myös muille sosiaali- ja terveystieteiden ammattihenkilöryhmille.

Koulutukset ovat myös osa jokaisen yhdistyksen jaoksen toimintaa. Yhdistys ottaa mielellään vastaan koulutustoiivia. Yhdistyksessä toimii hallituksen nimeämä koulutuskoordinaattori.

Yhdistys osallistuu vuosittain maailmanlaajuisen WHO:n maailman potilasturvallisuuspäivään 17.9. Suomessa päivää vietetään asiakas- ja potilasturvallisuuspäivänä. Yhdistys osallistuu päivän päätapahtuman suunnitteluun yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Yhdistys huomioi laadun ja potilasturvallisuuden kansainväliset kongressit Euroopassa. Näitä ovat mm.

- Kansainvälinen laadun ja turvallisuuden foorumi Utrechtissa 21.-23.5.25 (*The International Forum on Quality and Safety in Healthcare*).
- Valmistautuminen vuoden 2026 kahdeksanteen pohjoismaiseen potilasturvallisuuden ja laadun tutkimuksen kongressiin (*Nordic Conference on Research in Patient Safety and Quality in Healthcare, NSQH 2026*), joka toteutuu 27.-28.8.2026 Helsingissä.
  - Yhdistyksen edustus on mukana järjestelytoimikunnassa.

Potilas- ja asiakasturvallisuustutkimuksen tukeminen

Potilas- ja asiakasturvallisuusyhdistyksen yhtenä toimintalinjauksena on riippumattoman potilas- ja asiakasturvallisuuden tutkimuksen tukeminen. Tavoitteena on parantaa potilas- ja

asiakasturvallisuutta tutkimustiedon avulla. Yhdistys selvittää uusia tapoja tukea potilas- ja asiakasturvallisuustutkimusta.

Syksyllä 2024 hallituksen perustamassa työryhmässä päädyttiin edistämään potilas- ja asiakasturvallisuuden tutkijoiden verkostoitumista ja tutkimusta SPTY:n kotisivujen Tutkimus-sivustoa käyttäen. Tutkijat voivat ilmoittautua elektronisella lomakkeella ja esittää yhteystietonsa, koulutustaustansa sekä tutkimusprofiilinsa. Pyrimme kevyesti ylläpidettävään verkostoitumiseen, joka edistäisi tutkimusta lisäämällä tietoa muista tutkijoista ja madaltamalla tutkijoiden välillä yhteydenoton kynnystä. Verkostoituminen on mahdollistavaa, ei velvoittavaa. Sivustolla on jo myös keskustelupalsta ja sinne on ideoitu jäseniltä saatavia linkkejä esim. joihinkin tutkimusseminaareihin. Tutkimussivustolla on myös melko laaja metodologinen linkkikokoelma. Samoin Julkaisut-sivulla on väitöskirjojen lisäksi myös kasvava muidenkin tieteellisten julkaisujen sivusto. Sivustolle on tullut melko spontaanisti ilmoittautumisia jo lokakuussa 2024, ennen laajempaa ja systemaattisempaa tiedottamista esim. yhdistyksen jäsenistölle. Toiminnan edelleen kehittämisen ja jäsenten rekrytointi jatkuvat vuonna 2025. Riittävän ”kriittisen massan” saaminen mukaan on tärkeää toiminnan kannalta.

Verkkosivut uudistuivat

Yhdistyksen verkkosivut on uudistettu. Verkkosivujen sisältöä kehitetään jatkuvasti siten, että ne antavat tukea entistä paremmassa tiedon välittämisessä yhdistyksen toiminnasta ja muista ajankohtaisista potilas- ja asiakasturvallisuuteen liittyvistä teemoista.

Yhdistys jatkaa uusittujen verkkosivujen tunnetuksi tekemistä myös toimintavuonna 2025. Jäsenten käytössä on sisäinen tiedonvälityskanava, intra. Sen kautta jäsenillä on mahdollisuus käydä keskustelua ja mm. tutustua yhdistyksen materiaaliin ja koulutustilaisuuksien esityksiin. Lisäksi jokaisella jaoksella on sisäinen sivustonsa toimintaansa tukemassa.

Viestintä

Yhdistys on verkkosivu-uudistuksen myötä usinut myös visuaalisen ilmeensä ja logonsa ja kuluvan vuoden aikana tehdään työtä uusien sivujen markkinoinnin ja tunnettuuden kasvattamiseksi. Tämä tapahtuisi käytännössä markkinoinnin lisäksi paljolti siten, että yhdistys nykyistä aktiivisemmin ja monipuolisemmin käyttäisi kotisivujaan viestintään, ajankohtaisista asioista tiedottamiseen, verkostoitumisen edistämiseen sekä palautteen ja ideoiden vastaanottamiseen.

Yhdistyksen viestintää kehitetään myös tulevana toimintavuonna, erityisesti someviestinnän näkökulmasta. Myös jäsenille tiedottamistapoja tullaan kehittämään. Yhdistyksen jäsenkirje on jäsenien nähtävissä yhdistyksen verkkosivuilla www.spty.fi ja se lähetetään myös aina sähköpostijakeluna yhdistyksen jäsenille.

Talous, jäsen- ja varainhankinta

Yhdistyksen taloudellinen tila on hyvä ja vakaa, johtuen vähäisistä kuluista virtuaalisten kokousten lisääntyttyä. Asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan kuitenkin lisää uusia jäseniä edistämään potilas- ja asiakasturvallisuutta, tekemään yhdistystä tunnetuksi ja jalkauttamaan tietoa yhdistyksen koulutuksista jne. Tavoitteena on saada yhdistyksen jäseniksi kattavasti henkilöitä ja yhteisöjä, jotka työskentelevät potilas- ja asiakasturvallisuuden kanssa tai ovat kiinnostuneita edistämään niitä. Erityisesti sosiaalihuollon puolella on nähtävissä mahdollisuuksia jäsenhankintaan.

Jäsenhankintaa tehdään ympäri vuoden aina mahdollisuuksien mukaan mm. koulutuksissa ja yhdistyksen osallistuessa Lääkäri-, Sairaanhoidaja-, Farmasian-, sekä Lähi- ja perushoitajien ammatillisiin päiviin. Muita keinoja jäsenhankinnan edistämiseksi ovat työpaikat ja ammattijärjestöjen lehtiartikkelit, sekä viestintä sosiaalisessa mediassa.

Yhdistyksen jaokset

Yhdistyksen jaokset ovat lääkärijaos, potilas- ja asiakasjaos, potilas- ja asiakasturvallisuuden asiantuntijat, tukiälyjaos sekä turvallinen lääkehoitojaos.

Lääkärijaos

Paljolti yhdistyksen jäsenten aktiivisen toiminnan ja esityksen pohjalta Lääkäriliitto perusti vuonna 2021 Terveysturvallisuuden laadun ja potilasturvallisuuden erityispätevyyden (TLPE), joka vaati taustatuekseen lääkäriorganisaatioita. Tähän tarpeeseen vastaamaan perustettiin lääkärijaos. Sittemmin Lääkärijaoksen ja Terveysturvallisuuden hallinto- ja johtajalääkäreiden alaosaston tukemaan erityispätevyyteen on liittynyt myös Hammaslääkäriliitto. Lääkärijaoksen jäseniksi kutsutaan yhdistyksen lääkäri- ja hammaslääkärijäsenet. Jaoksen jäsenet ovat vahvasti mukana toimikunnassa, erityispätevyyden saavuttaneissa ja koulututtavien ohjaajina. Työ erityispätevyyden tukemiseksi ja edistämiseksi jatkuu vuonna 2025, jolloin toiminta on kolmen vuoden siirtymäajan jälkeen jo vakiintuneempaa ja pätevytyminen tapahtuu käytännössä ilmoittautumalla ensin koulututtamaan. Pätevyyden saavuttaneita tulee ennen vuodenvaihdetta 2024–2025 olemaan arviolta 85–90, joten vuonna 2025 tai 2026 rikkoutunee jo sadan erityispätevän raja. Erityispätevyys on siten osoittanut tarpeellisuutensa. Jaosta vetää Auvo Rauhala.

Potilas- ja asiakasjaos

Jaos kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa. Jaos painottaa kaikessa toiminnassaan asiakkaan, potilaan ja läheisten näkökulmaa, roolia ja osallisuutta potilas- ja asiakasturvallisuuden edistämässä ja varmistamisessa. Jaos jatkaa edelleen yhdistyksen toiminnan tunnetuksi tekemistä asiakkaiden, potilaiden ja heidän läheistensä sekä järjestöjen keskuudessa.

Jaos haluaa tehdä vahvaa yhteistyötä yhdistyksen muiden jaosten kanssa ja osallistuu jaosten keskinäisen toiminnan kehittämiseen. Jaos osallistuu WHO:n asiakas- ja

potilasturvallisuuspäivän toteuttamiseen sekä yhdistyksen tilaisuuksien ja koulutusten suunnitteluun ja toteuttamiseen tarpeen ja toiveiden mukaan.

Jaos osallistuu resurssiensa puitteissa mm. materiaalin tuottamiseen potilaan ja asiakkaan näkökulmaa korostaen ja jalkauttaa valmista materiaalia asiakkaiden, potilaiden ja läheisten tueksi ja osallisuuden vahventamiseksi. Jaosta vetää Tarja Pajunen Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPerista.

Potilas- ja asiakasturvallisuuden asiantuntijat -jaos

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen aloitettua toimintansa on asiantuntijajaoksen rooli pienentynyt. Hyviä käytäntöjä jaetaan ja kehitetään keskuksen eri tutkimus- ja kehittämislinoissa, joihin suuri osa potilas- ja asiakasturvallisuusjaoksen jäsenistä kuuluu. Asiantuntijajaoksen jäsenten kanssa pidetään vuosittain muutamia vapaamuotoisia virtuaalisia päiväkahveja, joissa voidaan keskustella ja vaihtaa kuulumisia ajankohtaisista asioista (porinatuokiot). Jaoksen vetäjänä toimii Mari Liukka Pohjanmaan hyvinvointialueelta.

Tukiälyjaos

Tukiälyjaos perustettiin vuonna 2023. Puheenjohtajaksi valittiin Susanna Tella LAB-ammattikorkeakoulusta. Jaos kokoontuu muutaman kerran vuodessa. Vuoden 2024 asiakas- ja potilasturvallisuuden kansalliseen seminaariin jaos suunnitteli yhdistyksen session:

VI Tulevaisuuden turvallisuutta teko- ja tukiälyllä

Suomen potilas- ja asiakasturvallisuusyhdistyksen (SPTY) sessio

Puheenjohtaja: Sanna-Maria Kivivuori, SPTY:n puheenjohtaja, laatuylilääkäri, HUS

10.30–11.00 Tekoälyn hyödyntäminen terveydenhuollossa

Mikko Rotonen, projektinjohtaja, HUS

11.00–11.30 Tukiäly ja lisätty todellisuus hoitotyön tiedolla johtamisessa ja potilasturvallisuuden varmistamisessa

Susanna Tella, johtava asiantuntija, LAB-ammattikorkeakoulu

11.30–12.00 Tekoälyperusteinen kirjaaminen

Johan Sanmark, TKI-johtaja, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Syksyllä 2024 jaos teki jäsenille Tukiäly ja potilasturvallisuus -kyselyn. Vuoden 2025 aikana on tarkoitus tuottaa tietoa siitä, millaisena tukiäly nähdään potilasturvallisuuden kannalta. Tämän alustavan kyselyn avulla haluamme selvittää, millaisia ajatuksia SPTY:n jäsenillä on tukiälystä ja potilasturvallisuudesta. Tämän jälkeen on tarkoitus tehdä laajempi tutkimus, jossa tutkitaan tukiälyn käytön mahdollisuuksia edistää potilasturvallisuutta, mutta myös tukiälyn käytöstä mahdollisesti aiheutuvia riskejä potilasturvallisuudelle.

Turvallinen lääkehoito -jaos

Jaos on perustettu edistämään lääkehoidon turvallisuutta kokoamalla yhteen lääkehoidon parissa työskenteleviä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisia ja välittämällä tietoa hyvistä

käytänteistä. Jaoksen jäsenet ovat aktiivisesti osallistuneet myös muiden lääkitysturvallisuutta edistävien kansallisten tahojen, kuten Fimean ja Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen, toimintaan. Jaoksen toiminnalle erityisesti yhteisen keskustelun ja hyvin käytäntöjen jakamisessa on nähty tarve. Jaos jatkaa toimintaansa muutaman kerran järjestettävien, vapaamuotoisten (virtuaali)keskustelujen (”lääkitysturvallisuusporinat”) muodossa. Vetäjänä toimii asiantuntijaylihoitaja Sami Sneck Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta.

Yhteenveto – katse vuoteen 2025

Vuonna 2025 yhdistyksen tärkeitä päiviä tulevat olemaan 11.1. hallituksen kehittämispäivä, 12.6. kesäseminaari ja 17.9. maailman potilasturvallisuuspäivä. Kesäkuun kesäseminaarin on tarkoitus olla tavallista juhlavampi, sillä sen yhteydessä yhdistyksen on tarkoitus juhlistaa 15-vuotista taivaltaan. Painopisteiden edistäminen, kotisivutoiminnan aktivoiminen, jaosten toiminta ja vaikuttajiin vaikuttaminen ovat myös yhdistyksen fokuksessa. Potilas- ja asiakasturvallisuus on nyt hyvässä nosteessa Suomessa ja yhdistys on tässä aktiivisesti mukana.

2.12.2024 Helsingissä

SPTY:n puolesta

Sanna-Maria Kivivuori, puheenjohtaja